

editörün *kaleminden*

Değerli Meslektaşlarım,

Ülkemizde ve dünyada çok hızlı bir değişim sürecinin yaşandığı bugünlerde, bu değişimden hemşirelik mesleği de çok etkilenmektedir. Bu değişimlerin bazıları mesleğimize olumlu katkılar yaparken bazıları da mesleğimizin gerilemesine yol açmaktadır.

Olumlu değişimlerden biri 2007 yılında yenilenen Hemşirelik Kanunu ve 2010-2011 yılında yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği ve Ek'leridir. Yenilenen Hemşirelik Kanunu, "hemşire" ünvanını lisans mezunu hemşireye vermiş; böylece hemşireliği, yasal boyutta yardımcı sağlık personeli kapsamında bir meslek olmaktan çıkarıp profesyonel bir meslek statüsüne taşımıştır. Bu durum, ülkemizde hemşirelik mesleği ve uygulamalarının gelişmiş ülkelerdekine benzer bir yapıya kavuşması için biz hemşirelerde heyecan ve umut yaratmıştır.

Mesleğimize yansıyan çok sayıda olumsuz değişim vardır. Ancak, bunların arasında en önemli olanlarından biri, yenilenen Hemşirelik Kanunu'nda yer alan ve hemşirelik meslek liselerinin beş yıl süre ile öğrenci almasını sağlayan geçici madde ve bu madde ile ilgili uygulamalardır. Geçici olan bu maddenin yürürlükten kalkması beklenirken, bu madde torba yasa ile beş yıl süre ile uzatılmıştır. Bu karar sonrasında, ülkemizin çok sayıda il ve ilçesinde sağlık meslek lisesi açılmıştır. Yeni açılan bu liselerin bazıları mesleki eğitimle ilgili önkoşulları sağlamaktan uzaktır. Ayrıca bu liselerin bazılarına ortaöğrenim puanı çok düşük olan öğrenciler alınmaktadır. Bu durumda, bu sağlık meslek liseleri gelecek 9 yıl içinde çocuk yaşta ve çok sayıda mezun vermiş olacaktır. Üstüne üstlük gerek bilgi ve beceri gerekse çocuk yaşta olmaları nedeniyle mesleki otonomisi ve gücü yeterli olamayacak bu mezunlar, eğer yeni bir yasal düzenleme yapılmaz ise lisans mezunu hemşireler ve daha

önceden mezun olmuş ön lisans mezunu hemşireler ile aynı yetki, görev ve sorumluluk verilerek çalıştırılacaktır.

Gelişmiş ülkelerde, temel mesleki hemşirelik eğitimi ve alanda çalışan hemşirelik kadrosunun yapısı incelendiğinde; hemşirelik eğitiminin liseye temellendirildiği, alanda farklı düzeylerde hemşirelerin olduğu ve hemşirelere temel mesleki eğitime göre farklı görev, yetki ve sorumlulukların verildiği görülmektedir. Ayrıca, hemşirelik mesleği ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin yapılmasında "Ulusal Hemşirelik Kurulları ve/veya Hemşirelik Demekleri"nin çok önemli rolleri vardır. Oysa, ülkemizdeki hemşirelik eğitimi ve hemşirelerin eğitime göre yetkilendirilmesine ilişkin yapı ve tarihsel süreç irdelendiğinde, 1960'lı yıllardan bu yana lise, ön lisans ve lisans düzeyinde mezun hemşireler aynı yetki, görev ve sorumluluk yüklediği görülmektedir. Bu durum, yıllardır hemşirelik camiasında kaos ortamı yaratmış, ciddi tartışmalara sebep olmuş ve sonuç olarak hemşirelerin ve hemşireliğin gelişiminde çok büyük bir engel oluşturmuştur. Dolayısıyla, sağlık meslek lisesi düzeyinde hemşirelik eğitime devam edilme kararı, eğitimle ilgili henüz düzeltilemeyen kaos ortamının daha da alevlenmesine sebep olacaktır.

Sonuç olarak yenilenen Hemşirelik Kanunu ve Hemşirelik Yönetmeliği ile ilgili düzenlemelerin hayata geçirilebilmesi için hemşirelerin eğitime göre yetkilendirilmesi için yeni düzenlemelerin yapılması konusunda tüm meslektaşlarımıza, hemşirelik örgütlerine ve hükümete önemli sorumluluklar düşmektedir.

En iyi dileklerimle,

Yard. Doç. Dr. Emine TÜRKMEN